

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Stedelijke Basisschool - 1 te DILSEN-STOKKEM

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Pedagogisch geheel	15131-15156
Instellingsnummer	15131
Instelling	Stedelijke Basisschool - 1
Directeur	Lutgarde AERTS
Adres	Koning Boudewijnplein 4 - 3650 DILSEN-STOKKEM
Telefoon	089-79.08.70
Fax	089-79.08.53
E-mail	lutgarde.aerts@dilsen-stokkem.be
Website	www.schooldilsen.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Dilsen
Adres	Europalaan 25 - 3650 DILSEN-STOKKEM
Scholengemeenschap	Maas en Kempen
Adres	Koning Boudewijnplein 4 - 3650 DILSEN-STOKKEM
CLB	Vrij CLB Maasland
Adres	Deken Bernardstraat 4 - 3630 MAASMECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	12-01-2015, 13-01-2015, 14-01-2015, 15-01-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	15-01-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	11-02-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Erik KORTLEVEN
Teamleden	Ann SCHELFHOUT, Michel MARYNISSEN

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	17
4.2 Leerbegeleiding	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	23
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de stedelijke basisschool SBS1, Koning Boudewijnplein 4 te 3560 Dilsen-Stokkem. De school vormt samen met SBS2 een pedagogisch geheel. Beide instellingen werken maximaal samen, zijn grotendeels op dezelfde campus gehuisvest en lijken voor alle schoolbetrokkenen één school. Beide directeurs vormen als het ware een tweespan en staan gezamenlijk in voor het totaalbeleid van deze pedagogische eenheid. Er zit een aanzienlijk aantal leerlingen uit kansarme gezinnen, waarvan een deel het moeilijk heeft met de Nederlandse taal. Het is één van de redenen waarom de school stevig investeert in lestijden voor zorg.

Op basis van het vooronderzoek van 6 januari 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus voor deze doorlichting. Ze onderzocht in de kleuter- en de lagere afdeling de inspanningen van het schoolteam om voor Nederlands en wereldoriëntatie (WO) respectievelijk de ontwikkelingsdoelen na te streven en de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de deskundigheidsbevordering en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte ging ze ook een selectie van regelgeving na en de mate waarin de school aandacht heeft voor de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. Het schoolteam streeft in voldoende mate bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen na, en de leerlingen bereiken in voldoende mate de eindtermen.

Voor de beide afdelingen zijn de leerplandoelen een belangrijk richtinggevend kader voor een verantwoord onderwijsleeraanbod. De kleuterafdeling gebruikt daartoe een doelenboek dat helpt om een evenwichtig en volledig aanbod te plannen. De kleuteronderwijzers bieden de leerinhouden geïntegreerd aan in thema's die de basis vormen voor Nederlands en wereldoriëntatie. Springen voor dat eerste leergebied de visualisatie, de aandacht voor woordenschat en boeken in het oog, dan blijkt wereldoriëntatie sterk 'zintuigengerelateerd' onderwijs. De kleuters krijgen veel kansen om te exploreren, te experimenteren en te werken met elkaar. De ontwikkelingsgerichte onderwijsvisie met aandacht voor 'niveau+1' creëert graduele opbouw en onderbouwt in sterke mate de leerbegeleiding.

Geven in de lagere afdeling de onderwijsleerpakketten de richting aan, toch blijven de respectieve leerplannen ook daar gebezigde instrumenten om bij te sturen en de juiste accenten te leggen. Voor Nederlands liggen die vooral op spelling en lezen. Zonder de overige domeinen uit het oog te verliezen, menen de onderwijzers vanuit hun perceptie, maar ook gebaseerd op resultaten, prioritair op die twee aspecten te moeten inzetten. Die aanpak sorteert al enig effect. Wereldoriëntatie krijgt een continue en graduele opbouw met doorgaans een vakkengericht accent. De klemtoon van een thema ligt dan prioritair op natuur, tijd of ruimte. Niet voor alle onderwijzers is het evident om daarbij het principe van de multiperspectiviteit – een verschijnsel vanuit verschillende invalshoeken bekijken – in het oog te houden. Waar kan, leggen zij wel relaties met Nederlands, informatie- en communicatietechnologie, leren leren en sociale vaardigheden. Dat versterkt de horizontale samenhang en bevordert de transfer. De klemtoon op educaties zoals verkeer, gezondheid en afvalbeheersing en de aandacht voor techniek, ook in de kleuterafdeling, versterken een geïntegreerde en brede visie. Ondanks dat alles blijft 'zintuigengerelateerd' WO-onderwijs in de lagere afdeling sterk afhankelijk van de professionele deskundigheid van de onderwijzer, en is daardoor niet overal even sterk. Dat is ook zo voor de brede basiszorg en de zorgverbreding die door de onderwijzers verscheiden wordt ingevuld.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat het schoolteam een sterk accent legt op het welbevinden van de kinderen. Leerbegeleiding zet daar dan ook stevig en met resultaat op in. Ondanks de gedragen visie op brede zorg en de structurele inzet van zorgleraren en –coördinatoren, beschikken niet alle onderwijzers over een even accuraat didactisch repertorium om die opdracht doeltreffend uit te voeren. De deskundigheidsbevordering brengt daarin wel enig soelaas, en sluit aan bij die behoefte. De school slaagt erin om zowel interne als externe professionaliteit te benutten om haar prioritaire pedagogisch-didactische keuzes te versterken, iets wat

rendeert. De grote veranderings- en vernieuwingsbereidheid van de teamleden, de structurele mogelijkheden voor veelvuldig en gevarieerd overleg en de interne denk- en werkgroepen flankeren dat beleid. Echter, deze professionaliseringsaanpak zit nog niet verankerd in een duidelijk gefaseerd en meerjarig traject waarbij afspraken, ondersteuning, begeleiding en opvolging de fundamenten zijn voor maximale opbrengst.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat de directeurs erin slagen de school te laten werken als een 'geoliede machine'. De stevig gedragen gezamenlijke visie op onderwijs en opvoeding stuurt de doelgerichtheid van de teamleden aan. De vlotte en transparante communicatie en de betrokkenheid van de teamleden bij overleg-, werk- en denkfora onderbouwen de participatieve besluitvorming en garanderen ook de interne kwaliteitszorg. Die is resultaatgericht, wat blijkt uit de analyse van tal van bevestigingen en evaluaties en de daaraan gekoppelde interpretaties en bijstellingen. Nog niet alle beschikbare gegevens worden over een langere termijn in kaart gebracht en vergeleken met een referentiegroep.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor de beide afdelingen omwille van het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden, de bewoonbaarheid, hygiëne en veiligheid van haar leeromgeving en de overige erkenningsvoorwaarden die verwijzen naar de onderzochte regelgeving. Ze is ervan overtuigd dat dit team vanuit zijn ontwikkelingsdynamiek het inspectieverslag zal aangrijpen als een instrument om blijvend te investeren in de eigen onderwijskwaliteit.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen van Nederlands op doelgerichte wijze na. Alle domeinen komen aan bod. De kleuteronderwijzers hebben uitgesproken aandacht voor woordenschatontwikkeling en lezen. De ontwikkelingsgerichte aanpak met aandacht voor 'niveau+1' creëert continuïteit, graduele opbouw en onderbouwt in sterke mate de leerbegeleiding.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie doelgericht en op een geïntegreerde wijze na. Vanuit de thematische werking en met zorg voor de benadering van alle domeinen verschaft ze de kleuters een evenwichtig en 'zintuigengerelateerd' aanbod. De kleuteronderwijzers leggen een sterke klemtoon op techniek en educaties.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Als prioritair aanknopingspunt voor een verantwoord aanbod van activiteiten, verwijzen de kleuteronderwijzers naar een koepelgebonden doelenboek dat refereert aan de leerplandoelen. Daaruit selecteren zij systematisch doelen die de vertrekbasis vormen voor een activiteitenaanbod dat zij stofferen aan de hand van het internet, bronnenboeken en leerpakketten.

Via de digitale versie van het doelenboek kunnen de kleuteronderwijzers nagaan of alle leerplandoelen aan bod komen. Zij doen dit geregeld en sturen bij.

Refererend aan de talige instroomkenmerken van de kleuters en met het oog op de verrijking van de woordenschat, leggen de kleuteronderwijzers per thema een streefwoordenlijst aan. Daarenboven hanteren zij ook een summiere lijst met schooltaalwoorden die richtinggevend en uniform is voor alle groepen. Die continuïteit draagt volgens de kleuteronderwijzers bij aan een positief klas- en schoolklimaat en daardoor aan het welbevinden van de kleuters.

Uit de dag-, week- en jaarplanning blijkt de aandacht voor alle leergebieden en domeinen. Ook de vermelding van de leergebieden op het lessenrooster toont aan dat de kleuteronderwijzers een evenwichtig en volledig aanbod nastreven. Voor Nederlands springt de aandacht voor visualiseren, lezen en boeken in het oog. Voorbeelden zijn onder meer de aandacht voor pictogrammen, de leeshoeken, leesdozen en -dozen. Techniek krijgt dan weer een sterk accent en een leerplandoelengerichte aanpak via onder meer de bijzondere leerkracht. Die laat de kleuters exploreren en experimenteren met allerlei materiaal en ondersteunt hen stapsgewijze bij het vervaardigen van technische constructies.

De kleuteronderwijzers bieden de leerinhouden geïntegreerd aan in thema's die de basis vormen voor wereldoriëntatie. Inspiratie daarvoor komt van henzelf, van bronnenboeken en via kleuterinteresses en -behoeften. Ook de jaarkring met vaste items zoals feesten en seizoenen vormen een vast onderdeel. Dat horizontale samenhang expliciet wordt nagestreefd, blijkt onder meer ook uit de lessenroosters waar Nederlands en wereldoriëntatie worden gerelateerd aan muzische vorming, informatie- en communicatietechnologie (ICT) en andere leergebieden of domeinen.

Het gebruik van het doelenboek, met een aanduiding van ontwikkelingslijnen, bevordert in sterke mate de verticale samenhang. Exemplarisch zijn er ook afspraken om de overgang naar het eerste leerjaar te vergemakkelijken. Zo voor ontluikende geletterdheid waar onder meer de basiswoorden van de eerste leeskern worden aangeboden aan kleuters met taalrisico, of de aandacht voor de typische schooltaalwoorden bij de elementaire leeshandeling.

Niet alleen de klas, maar ook de onmiddellijke schoolomgeving vormt voor de kleuters het milieu om breed, harmonieus en actief te leren. Doorgaans krijgen de kinderen veel kansen om de werkelijkheid zintuigengerelateerd te verkennen, te exploreren, te experimenteren en te werken met elkaar. Dit garandeert cognitieve, motorische, sociale en emotionele ervaringen in de ontwikkelings- en opvoedingsomgeving en bevordert de zelfstandigheid. Stappenplannen gebruiken en contractwerk zijn daar voorbeelden van.

Onderwijsorganisatie

*Onderwijstijd
Klasmanagement*

Over het algemeen verloopt de klasorganisatie efficiënt. Kleuters leven de afspraken goed na, de keuzeactiviteiten verlopen erg vlot en er gaat weinig tijd verloren bij wisseling van de activiteiten, wat de effectieve onderwijstijd ten goede komt.

De school legt een stevig accent op het welbevinden. Ze organiseert onder meer voorschoolse opvang voor de peuters. Die kunnen dan in hun klas acclimatiseren of zich motorisch uitleven op hun eigen ingericht speelpleintje.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Een duidelijke structuur kenmerkt de kleuterklassen. Overzichtelijke speel- en werkhoeven creëren duidelijkheid voor de kleuters. Het materiaal is opgeborgen in open rekken en in transparante dozen met pictogrammen, vaak gerelateerd aan inhoud en moeilijkheidsgraad. Kalenders en takenborden vertonen continuïteit en zijn gradueel opgebouwd. Vaste plaatsen voor de kleuters, duidelijke klasafspraken, prikkelarme hoeken en strategisch aangebrachte pictogrammen waar nodig, versterken een veilig en positief klasklimaat.

De kleuteronderwijzers beschikken over voldoende, aantrekkelijk en verantwoord speelleermateriaal om kinderen zo veel mogelijk kansen te bieden tot beleving, verkenning en onderzoek. Ook het doordacht gebruik van kosteloos materiaal draagt daartoe bij.

Pictogrammen, werkschema's en boekenhoeken, soms met koptelefoons, ondersteunen het voorbereidende lezen en de ontluikende geletterdheid. Ook op de speelplaats zijn er markeringen die uitdagen tot schrijfmotorische activiteiten. Het gebruik van ICT en het contractwerk verrijkt het keuzeaanbod voor de kleuters.

Het lopende thema komt via prenten en attributen terug in tal van hoeken en aan de wanden. Dat draagt bij aan de realisatie van een krachtige ontwikkelingsomgeving. In verschillende groepslokalen valt de creatieve en uitdagende invulling van de themahoek op.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De kleuteronderwijzers trachten een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de ontwikkeling van de kleuters. Naast het welbevinden en de betrokkenheid, screenen ze een achttal competenties. Om daarover een uitspraak te kunnen doen, implementeert de afdeling een observatiekader gebaseerd op de leerplandoelen, waardoor de kleuteronderwijzers een beeld krijgen van de totaalontwikkeling van de kinderen. Daarnaast gebruiken de kleuteronderwijzers nog eigen observatie-items om zicht te krijgen op competenties en attitudes.

De kindinformatie halen de kleuteronderwijzers vooral uit observaties, maar soms en dan vooral voor bepaalde kleuters ook wel uit gerichte toetsen of tests. Ze noteren alle gegevens in een digitaal kindvolgsysteem dat over het algemeen snel en accuraat informatie aanreikt teneinde zorg te verstrekken.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Het welbevinden van de kinderen is de basisvoorwaarde voor de brede basiszorg. De kleuteronderwijzers propageren een ontwikkelingsgerichte begeleiding waarbij de inbreng en de interesses van de kleuters essentieel zijn, maar waar de kleuteronderwijzers anderzijds ook sturen. Meespelen met de kinderen is daarbij een methodiek om onderwijsleersituaties te individualiseren en kleuters te prikkelen met het oog op de zone van de naaste ontwikkeling.

Werken aan het 'niveau +1' loopt als een rode draad doorheen de kleuterafdeling. Het creëren van herkenbaarheid, graduele opbouw en aandacht voor 'leren leren' zijn daarbij uitgangspunten. Onder andere het speelleermateriaal, de kalenders en de pictogrammen vertonen continuïteit en gradatie. Dit versterkt de ontwikkelingsomgeving en speelt in op de zone van de 'naaste ontwikkeling'.

De school verwacht van de kleuteronderwijzers dat zij de eerstelijnszorg opnemen. Verder zijn er zorgleraren die meermaals per week een aantal kleuters enkele lestijden klasintern of -extern begeleiden om zo nog meer onderwijs op maat aan te bieden.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor Nederlands. Het aanbod is volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd met een extra klemtoon op lezen en spelling.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Behalve voor het eerste leerjaar, waar een apart leerpakket het elementaire leesproces aanstuurt, hanteren de onderwijzers een uniform onderwijsleerpakket dat richting geeft aan het leergebied Nederlands. De teamleden gaan ervan uit zo de leerplandoelen te realiseren en de eindtermen te bereiken. Dat ze daarin slagen blijkt onder meer uit eigen, methodegebonden en centrale toetsen. Occasioneel vergewissen de onderwijzers zich of het aanbod strookt met wat het leerplan voorschrijft. Dat leidt soms tot kleine bijsturingen. Ook vanuit de werkgroep 'spelling en lezen' verwachten teamleden richtlijnen om, waar nodig, meer leerplangericht te werken.

Het onderwijsleerpakket stuurt de planning. De onderwijzers gaan ervan uit dat ze het pakket binnen één schooljaar afwerken. Afwijkingen daarop bespreken ze tijdens de overgangsgesprekken en kunnen worden opgevangen door 'bufferthema's' die inzoomen op herhaling van de geziene leerinhoud.

Terwijl de onderwijzers beamen dat het onderwijsleerpakket een volledig en evenwichtig aanbod voorschrijft, besteden zij extra aandacht aan lezen en spelling. Vanuit hun perceptie ervoeren de onderwijzers dat lezen minder vlot verliep, maar de beide domeinen scoorden ook minder goed op tests en toetsen. Spelling neemt wekelijks een vierde van de leertijd in beslag. Die inspanning resulteert volgens de onderwijzers in betere resultaten. Dat blijkt niet altijd even pertinent uit de toetsen van het leerlingenvolgsysteem. Lezen, en vooral leesbevordering, krijgt in al zijn facetten aandacht via acties en initiatieven zoals onder meer connect-, tutor- en voorlezen, de leeshoek op de speelplaats, de poëziedag en de bibliotheekbezoeken.

Het gebruik van een uniform onderwijsleerpakket garandeert in hoge mate de continuïteit en de gradatie. Een afgesproken werkwijze over werkwoordspelling versterkt de verticale samenhang. De onderwijzers geven ook aan dat het pakket toelaat om inhoudelijk aan te sluiten bij thema's uit wereldoriëntatie en kansen biedt om ICT en aspecten van 'leren leren' te integreren.

Uit de observaties blijkt dat de meeste onderwijzers een sterk gestuurde onderwijsstijl bezigen. Dat vergt van leerlingen vaak een volgehouden aandacht en concentratie en houdt ook in mindere mate rekening met hun leerstijlen. De onderwijzers verwijzen naar hoeken- en contractwerk, maar daarover bestaan geen echte schoolafspraken, waardoor er nogal wat verscheidenheid naar invulling en opvatting leeft. Verder verwijzen de teamleden naar partner- en interactief leren, groeperingsvormen en functionele taken als elementen voor actief en constructief leren. Maar ook hier blijkt heel wat verscheidenheid en doorspekt die methodiek niet overal even sterk en permanent het didactische handelen van de onderwijzers.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De onderwijzers beschikken over de nodige klassikale en individuele leermiddelen. In alle groepen kunnen de leerlingen gebruik maken van een gevarieerd boekenaanbod dat vaak in samenwerking met de plaatselijke bibliotheek wordt samengesteld.

Nog niet alle onderwijzers kunnen beschikken over een digitaal klasbord, maar waar voorhanden gebruiken ze dat medium goed en is het een meerwaarde om een krachtige leeromgeving te scheppen. Dat is nog niet zo met het gebruik van ICT. Binnen de school zijn voor de meeste klassen softwarepakketten voorhanden, maar ze worden niet optimaal gebruikt. In samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst loopt nu een traject om ICT sterker te integreren in de klaswerking.

Wandkaders die de leerprocessen moeten ondersteunen, zijn er in alle klassen en worden in min of meerdere mate functioneel gebruikt.

In bepaalde klassen zitten de leerlingen in 'busopstelling'. Die setting weegt op de kwaliteit van de spreek- en luisteractiviteiten waarbij oogcontact en lichaamstaal essentieel zijn.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Methodegebonden toetsen, soms lichtjes aangepast door de onderwijzer, verschaffen heel wat informatie over de verworven kennis, vaardigheden en inzichten van leerlingen. Dat doen ook de leerlingentaken die voor de onderwijzers een haast permanente stand van zaken aanreiken. Samen met observaties leveren die data een evenwichtig en representatief beeld van de competenties van de leerlingen. De rapporten geven een puntenscore voor de verschillende domeinen van Nederlands. Leerkrachten kunnen daarbij, indien gewenst, ook een schriftelijke duiding en appreciatie noteren.

Voor spelling en technisch lezen zijn er gestandaardiseerde tests. Ze worden genoteerd in het digitale leerlingvolgsysteem. Voor spreken en lezen hanteren de onderwijzers een uniform schooleigen scoringskader.

Toetsen uit het onderwijsleerpakket laten toe om fouteninventarissen te maken. Heel wat onderwijzers maken ook gebruik van eigen en tussentijdse toetsen die ze analyseren om de resultaten van de leerlingen in kaart te brengen. Ze zijn dan aanleiding om te remediëren of andere zorgverbredende initiatieven te nemen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Vanuit de overgangsgesprekken, de informatie uit het gedigitaliseerde leerlingvolgsysteem en de eigen evaluaties krijgen de onderwijzers een beeld van de talige competenties van de leerlingen. Die data sturen de zorgaanpak.

Alle onderwijzers wordt gevraagd om preventief te werken op klasniveau via brede basiszorg. Daartoe zijn er een aantal afspraken, die door de meesten consequent worden nageleefd. Het gaat dan onder meer over het werken vanuit een duidelijke dagstructuur.

Voor leerlingen met een leerstoornis zoals dyslexie zijn er stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen (STICORDI). Duidelijke schoolafspraken bepalen dat pas vanaf het vierde leerjaar een protocol wordt opgemaakt om ook te remediëren en te dispensereren.

Een aantal leerlingen krijgt ook geïntegreerd onderwijs of wordt schoolextern begeleid door paramedici. Met die externe hulpverleners is er uitwisseling van aanpak en gegevens, wat de kindgerichte hulpverlening versterkt.

De school is van mening dat de huidige zorgaanpak rendeert. Onderwijzers wijzen op de betere resultaten voor spelling en lezen, en ook op het toegenomen welbevinden van de leerlingen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Met een doelgericht, samenhangend, evenwichtig en werkelijkheidsgericht onderwijsleeraanbod bereikt de lagere afdeling de eindtermen voor wereldoriëntatie. De onderwijzers leggen een sterke klemtoon op techniek en educaties.

Curriculum	Behalve voor het eerste leerjaar waar de onderwijzers een eigen aanbod
Onderwijsaanbod	samenstellen, implementeren de teamleden een nieuw onderwijsleerpakket voor
<i>Referentiekader</i>	wereldoriëntatie (WO). Het team gaat ervan uit dat ze via deze aanpak de
<i>Planning</i>	leerplandoelen realiseren en de eindtermen bereiken.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	De onderwijzers van het eerste leerjaar rubriceerden hun eigen WO-thema's
<i>Actief leren</i>	binnen de domeinen en formuleerden op basis van de leerplandoelen de
	ontbrekende doelstellingen en de wijze waarop ze die via activiteiten in een van
	de geplande thema's kunnen opnemen. Ze trachten dat vanaf het huidige thema
	te doen.

Binnen de overige leerjaren vormt het onderwijsleerpakket de leidraad voor de lessen wereldoriëntatie. Daarnaast gebruiken alle onderwijzers het leerplan als een richtinggevend instrument waardoor doelen verschuiven of thema's uit het leerpakket worden vervangen door eigen inbreng. Dat gebeurt onder andere vanuit de aandacht voor de eigen omgeving of in het kader van belangrijke acties zoals het MEGA-project, de meerdaagse extra murosactiviteiten, de overgang van het basis naar het secundair onderwijs en de resultaten van de centrale toetsen. De onderwijzers hebben daarbij aandacht voor en een goed zicht op alle doelen die ze moeten nastreven en bereiken.

Het onderwijsleerpakket stuurt in grote mate de planning en helpt om de continuïteit en de graduele opbouw te verzekeren. Er zijn volgens de onderwijzers veel kansen om de horizontale samenhang te versterken. Vooral met Nederlands, ICT, leren leren en sociale vaardigheden zijn er heel wat links. De brede geïntegreerde visie, de multiperspectieve benadering in het bijzonder, blijkt bij de domeinspecifieke aanpak van een aantal thema's minder te zijn gewaarborgd.

Over het algemeen slagen de onderwijzers erin om een brede harmonische vorming te verzekeren. Er is aandacht voor kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes en leerlingen worden aangesproken op hun cognitieve, dynamisch-affectieve en motorische competenties. De educaties zijn daarvan een voorbeeld. Verkeer, gezondheid en afvalbeheersing krijgen doorheen de schoolwerking uitgesproken aandacht. Techniek staat duidelijk in de focus. Hiervoor is ook in de lagere afdeling een bijzondere leermeester actief. Hij stuurt op basis van een technieklijn de lessen aan.

Ondanks die sterke aandacht voor educaties blijft 'zintuigengerelateerd' wereldoriënterend onderwijs nog sterk afhankelijk van de professionele deskundigheid van de onderwijzer. Er is daardoor veel verscheidenheid bij het inbedden van de werkelijkheid in de lessen, het aantrekken van experts in de klas of het opentrekken van lessen waarbij kinderen kunnen experimenteren en exploreren en de wereld via hun zintuigen mogen verkennen en ervaren. Toch zijn de inbedding van de actualiteit en de geregelde leerwandelingen in bepaalde klassen voorbeelden van goede praktijk.

Er is ook verscheidenheid tussen de onderwijzers inzake hun opvatting over actief leren. Meerderen zweren bij sterk gestuurd klassikaal, frontaal onderwijs, terwijl anderen werkvormen gebruiken die de leerlingen prikkelen actief te participeren aan de lessen.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

De onderwijzers beschikken over het nodige materiaal om hun WO-onderricht te onderbouwen en te stofferen. Zo zijn de nodige middelen aanwezig om de doelen van algemene vaardigheden en brongebruik na te streven. Er is een inventaris van het didactische materiaal op school.

Klassikale ondersteuningskaders zoals kaarten, wandplaten en tijdlijnen zijn er bijna overal, maar blijken niet altijd even functioneel. Kaarten zijn dan te klein of ontbreken. Tijd- en ruimte kaders zijn niet doordacht aangebracht, blijken meer decoratie dan leermiddel en nodigen niet uit tot optimaal gebruik.

Waar een digitaal klasbord voorhanden is, blijkt de meerwaarde binnen de lessen WO. De onderwijzers onderbouwen hun lessen via films, nieuwsberichten en laten de leerlingen ook zelf digitale toepassingen maken.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

Om een evenwichtig en representatief beeld te krijgen van de vorderingen van de leerlingen gebruiken de onderwijzers deels de methodegebonden toetsen. Ze passen die wel eens aan omwille van een gewijzigd WO-aanbod of omdat ze te 'gemakkelijk' zijn, maar proberen daarbij de leerplandoelen te bewaken.

In de lagere klassen krijgt de evaluatie van kennis - soms louter woordenschat - veel aandacht. Gaandeweg toetsen de onderwijzers meer het inzicht en de vaardigheden. Onder andere de educaties en de projecten leveren dan weer informatie over de attitudes van leerlingen, maar niet iedereen legt die vast. De onderwijzers ervaren de nood aan een valide, betrouwbaar en dekkend beoordelingssysteem.

De centrale toetsen krijgen de nodige aandacht. De respectieve onderwijzers volgen de uitleg bij de koepel, analyseren de toets en geven ook feedback aan de directeur. De toetsen zijn te dele inspirerend voor het eigen WO-aanbod.

Het leerlingvolgsysteem vermeldt geen gegevens over de wereldoriënterende competenties van de leerlingen. Ook over bepaalde talenten is er nauwelijks of weinig informatie, hoewel die sporadisch wel eens aan bod komt tijdens overgangs- en parallelgesprekken.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

Veelal vanuit de taken in de werkboeken, de interactie met de leerlingen in de klas en de spontane observaties tijdens de lessen, begeleiden de onderwijzers de leerlingen met moeilijkheden ad hoc. Ze herhalen dan de leerstof, wenden visualisering aan en geven bijkomende uitleg. Ook door in te zoomen op aspecten van leren leren, menen de onderwijzers zorgverbreidend te werken.

Getalenteerde leerlingen mogen klasgenoten begeleiden bij opdrachten. De onderwijzers zien ook veel heil in samenwerkende groeperingsvormen waarbij leerlingen veel leren van elkaar. Echter, niet in alle klassen komen deze leeractiviteiten systematisch aan bod.

Binnen wereldoriëntatie zijn er voor de leerlingen met dyslexie ook STICORDI-maatregelen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) na.

Ze maakt hierbij gebruik van de analyses van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst van deskundigen. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. De onderwijsinstelling organiseert voldoende inspraak voor het personeel. De communicatie over BVH met de gemeentelijke diensten en de preventieadviseurs kan echter nog verbeteren.

De onderwijsinstelling kent de tekorten op het vlak van BVH en nam ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van deze plannen is concreet en doelgericht en geeft een duidelijk beeld van de kostprijs. Het vereiste budget is voorzien.

Een aantal tekorten was op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn op korte termijn gepland.

De instelling handelt proactief en heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie verbeteren. Zo is de oppervlakte van de overdekte speelplaats in de hoofdvestiging minimaal. De school plant hier op zeer korte termijn een uitbreiding. De oppervlakte van een aantal klaslokalen in de lagere school is redelijk beperkt. De instelling ziet er echter jaarlijks op toe dat niet steeds dezelfde leerlingen in deze kleinere lokalen worden geplaatst.

De onderwijsinspectie stelde tijdens het bezoek ter plaatse in de vestigingsplaats Erteveld vast dat er een toilet voor mannelijke personeelsleden en bezoekers ontbreekt.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek in de aanpak, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende opmerkingen weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** Het schoolteam besteedt veel aandacht aan deskundigheidsbevordering. Op beleidsniveau leeft een sterke impliciete visie over de professionalisering van de leerkrachten. Die gaat ervan uit dat leerkrachten mee moeten zijn met nieuwe verwachtingen en kunnen inspelen op de onderwijsnoden van de leerlingen. Het beleid ziet expertiseontwikkeling ruimer dan nascholing op zich en wel als het traject om een vernieuwing of bijsturing te implementeren. Fundamenteel daarvoor zijn de beleidskeuzes. Vanuit het vele overleg, de beleidskeuzes van de scholengemeenschap en de pedagogische begeleidingsdienst, stelt het team in consensus prioriteiten voorop. Daarnaast is er ruimte om in te spelen op persoonlijke noden van teamleden. Het nascholingsplan omvat de bijscholingen. Terwijl het schoolteam motiveert waarom het kiest voor een bijscholing, ontbreekt een gefaseerd en meerjarig traject dat voorziet in afspraken, ondersteuning, begeleiding en opvolging. Leerkrachten volgen individuele vormingsprogramma's op eigen initiatief of op advies van de directie. Die moeten bij voorkeur gelinkt zijn aan de prioritaire thema's.
- Ondersteuning** Het beleidsteam zorgt voor de nodige structuren om professionalisering alle kansen te geven. Het schoolteam doet niet alleen een beroep op de externe expertise van onder meer de begeleidingsdienst, nascholingsinitiatieven, experts en de scholengemeenschap. Ook visieteksten worden benut om de kijk op eigentijds onderwijs te verruimen en om leerkrachten competentier te maken. Het beleidsteam wendt ook de eigen deskundigheid van teamleden aan om de professionalisering te ondersteunen. Daartoe organiseert het de nodige structuren en hanteert het bepaalde strategieën. Naast pedagogische studiedagen voor het hele team zijn er de regelmatige formele en informele overlegkansen voor de leerkrachten. Binnen het hospiteren, het parallel- en het zorg(team)overleg komt heel wat interne deskundigheid naar boven. Leerkrachten zeggen dan ook dat ze veel van elkaar leren. De sterk participatief georiënteerde beleidsaanpak creëert daarvoor een stevig draagvlak. Dat gebeurt onder meer tijdens en via de werkgroepen waarvan een aantal de pedagogisch-didactische werking fundamenteel ondersteunt. Het ICT-traject waarbij collegiale ondersteuning een accent vormt, is een illustratie hiervan. De school neemt verschillende daadkrachtige initiatieven om tegemoet te komen aan de onderwijskundige behoeften van beginnende leerkrachten.

- Doeltreffendheid** Zonder dat het echt is geformaliseerd, gaat het beleidsteam de doeltreffendheid van de deskundigheidsbevordering na. Indirect via de vele flits- en formele klasbezoeken, documentennazicht en overleg krijgen de directeurs een zicht op de inbedding van de opgedane knowhow in het onderwijskundige handelen. Het beleidsteam houdt ook de vinger aan de pols van de professionaliseringsprocessen via de vele reflectiemomenten en zijn laagdrempelige ingesteldheid voor leerkrachten en ouders. Het is een schoolafpraak om over de gevolgde nascholingen terug te koppelen tijdens de personeelsvergaderingen of andere overlegmomenten. Fundamenteel voor dit effectief beleid zijn enerzijds de professionele openheid van het schoolteam en zijn drang om te streven naar verbetering en anderzijds de motiverende en enthousiaste aanpak van het beleidsteam.
- Ontwikkeling** De talrijke partners, kanalen en platforms zoals de zorgcoördinatoren, de verschillende overlegstructuren en de werkgroepen helpen om de prioriteiten te bewaken en op een haalbare wijze te implementeren. Vanuit ontwikkelingsperspectief wil het beleidsteam via de jaarlijkse gezamenlijke nascholingssessie de samenwerking tussen de leerkrachten van de verschillende scholen van de scholengemeenschap verder stimuleren.

4.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De doelgerichtheid van de leerbegeleiding blijkt uit de breed gedragen zorgvisie. Het schoolwerkplan zet die visie om in een beleid op school-, leerkracht- en leerlingniveau. Het zorgbeleid plaatst de groepsleraar als spilfiguur van de leerbegeleiding en legt een sterke klemtoon op preventie waarin het welbevinden van de leerlingen centraal staat. Het schoolteam verantwoordt deze zienswijze vanuit het zich goed en veilig voelen van de leerlingen als basisvoorwaarde om tot leren te komen. Deze benadering is gedragen in het team. Acties zoals van de groene leerkracht, de speelplaatsinrichting en -organisatie en de 'Ik-wil-iets-kwijt-bus' tonen dit aan. Het zorg- en groeiplan is nog een voorbeeld van een doelgerichte leerbegeleiding. Het vertrekt van de onderwijsbehoeften van deze leerlingen en selecteert hieruit vijf prioriteiten die strategisch uitgewerkt zijn in operationele doelen. Ook de flexibiliteit die de school toepast in de planning van de zorgwerking ondersteunt een doelgerichte werking.
- Ondersteuning** Documenten, instrumenten en procedures, de vele overlegplatforms en -momenten en de samenwerking met externe diensten ondersteunen de structurele aanpak van de leerbegeleiding. Kenmerkend daarbij is de structurele werking van de zorgleerkrachten in de meeste groepen voor de verhoogde en de uitbreiding van de zorg. De grote diversiteit en niveauverschillen in de meeste groepen vraagt sterke differentiatievaardigheden van de groepsleerkrachten om te kunnen inspelen op verschillen tussen en noden van leerlingen. Groepsleerkrachten hiervoor een didactisch repertoire aanreiken, wordt in de lagere afdeling nog niet gezien als fundamenteel uitgangspunt van de brede basiszorg. Uit de observaties bleek verscheidenheid in de wijze waarop de onderwijzers de betrokkenheid van de leerlingen bij het leerproces bevorderen. Een aantal leerkrachten toont sterke differentiatiecapaciteiten en zet als van nature in op betrokkenheidsverhogende en leerlingactiverende werkvormen. Ze zien zich niet langer alleen als kennisdoorgever, maar veeleer als begeleider van leerprocessen. Anderen tonen een overwegende klassikaal frontale onderwijsstijl.

Doeltreffendheid Het schoolteam krijgt een zicht op de doeltreffendheid van de leerbegeleiding via de vorderingen van elke leerling. Het verwerkt sommige resultaten op groeps-, en schoolniveau. Het schoolteam analyseert en interpreteert deze en andere onderwijsopbrengsten met het oog op borging en bijsturing. Dit gebeurt nog niet altijd meerjarig. Zo ontbreekt een systematische aanpak om het aantal zittenblijvers over de jaren heen in kaart te brengen en te interpreteren. Verder geven de perceptie en ervaringen van leerkrachten en de feedback van betrokkenen zoals ouders of externe hulpverleners het schoolteam een zicht op de doeltreffendheid. De bijsturingen van de huiswerkklass zijn daar een voorbeeld van. Leerkrachten kunnen verwoorden en illustreren waarin zijzelf en ook het team de voorbije jaren evolueerden wat betreft de leerbegeleiding. Zo stellen ze dat het schoolteam nu breder kijkt naar de ontwikkeling van kinderen.

In vrijwel alle groepen zijn er grote verschillen in het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Het schoolteam overstijgt nog niet de vanzelfsprekendheid die uitgaat van de traditionele aanwending van het lestijdenpakket, om eventueel te komen tot efficiëntere organisatievormen. De groepsverkleining als gevolg van de technieken komt hieraan al enigszins tegemoet.

Ontwikkeling De ontwikkeling van de leerbegeleiding is een verantwoordelijkheid van iedereen mede omwille van de participatieve schoolcultuur. Dit blijkt onder meer uit de wijze waarop het zorg- en groeiplan vorm krijgt en ondersteund wordt door de pedagogische begeleidingsdienst. De leerkrachten getuigen enthousiast van een vlotte samenwerking. Zo loopt in de kleuterafdeling een initiatief om meer doelgericht te observeren, waar iedereen nauwgezet zijn schouders onder zet. Het schoolteam bekijkt kritisch de onderwijsstromingen en zet ze af tegen een eigen visie op onderwijs. Dat illustreert de ontwikkelingsgerichte aanpak van dit team. Verder ziet het beleidsteam, naar aanleiding van de gesprekken tijdens de doorlichting, een uitdaging om het pedagogisch-didactische handelen van een aantal leerkrachten te optimaliseren. De zorgcoördinatoren uit de verschillende scholen van de streek komen maandelijks samen en wisselen ervaringen uit. Deze interne deskundigheidsbevordering draagt bij tot een verrijking van het zorgsysteem.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Terwijl de beide basisscholen administratief gescheiden zijn, profileren ze zich als één school. De respectieve directeurs dragen als een tandem samen de verantwoordelijkheid voor elkaars school. Die zijn voor een aantal taken impliciet afgebakend en berusten op veel intern overleg. Beiden zijn voor alle facetten van de organisatie degelijk geïnformeerd. De leerkrachten spreken over een beleidsteam dat ervoor zorgt dat de school werkt als een geoliede machine. Ze ervaren de taakinvulling als duidelijk, alsook de grote complementariteit en goede samenwerking tussen de beide directeurs. Die willen voor leerkrachten en ouders een laagdrempelige ingesteldheid en een vlotte bereikbaarheid hanteren. Hun beleid en leiderschap zijn vanuit een participatieve visie doelgericht en doeltreffend opgevat. Zij stellen over het algemeen duidelijke verwachtingen, ze richten en volgen de werking degelijk op. Zo zijn klas- en doorloopbezoeken al enkele jaren ingeburgerd. De formele klasbezoeken leiden tot een verslag, dat mee de basis vormt voor de functioneringsgesprekken. Het leiderschap blijft niet beperkt tot de directeurs. De zorgcoördinatoren richten, ondersteunen en volgen de leerbegeleiding mee op. Daarnaast fungeren werkgroepen, die voornamelijk inhoudelijk van aard zijn, en een kernteam. Dit platform is recent en heeft als doel inspraak te verzekeren en de gedragenheid voor innovaties af te tasten.
- Visieontwikkeling** Het schoolteam heeft een uitgesproken schoolspecifieke visie op de waarden, normen en doelen van de school die het vastlegt en concretiseert in het pedagogisch project. De zorgwerking staat hierin centraal. De personeelsvergadering herbekijkt dit kader geregeld naar aanleiding van veranderingen zoals met de evoluerende onderwijsnaden van de leerlingen. Het beleidsteam stelt dat er een grote consensus is over organisatorische en inhoudelijke wijzigingen. Uit het doen en denken van leerkrachten blijkt dat ze het pedagogisch project uitdragen. Het resulteert in een sterk gedeelde kijk op de rol van de school, de leerkracht en op onderwijs en opvoeden van kinderen in deze school. De wijze waarop het schoolteam schoolprojecten uitvoert, veelal kaderend in educaties, illustreert die gelijkgerichtheid. Even belangrijk voor de grote gezamenlijke doelgerichtheid die het team kenmerkt, is de teamgeest, een aspect dat veel aandacht krijgt en dat zich vertaalt in een groot dynamisme over de vestigingsplaatsen heen.
- Besluitvorming** Gezien het belang dat de directeurs hechten aan het welbevinden van de leerkrachten en een goede teamsfeer, is de besluitvorming gericht op inspraak en het streven naar consensus. Dit om te komen tot gedragen beslissingen. De vele structurele overlegorganen zoals het paralleloverleg, het kernteam en de werkgroepen zijn daarvoor sterk ondersteunend. Het belangrijkste forum is de maandelijkse personeelsvergadering die verloopt volgens goede vergadergewoonte en is opgesplitst per niveau. Prioriteiten ontstaan vanuit wat ouders en leerkrachten inbrengen, vanuit de ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst, vanuit een werkgroep en meermaals vanuit tegenvallende leerlingenresultaten. Een transparante fasering in de tijd ontbreekt voor een meer doeltreffende besluitvorming. Essentieel voor dit aspect is de communicatie, die in deze grote school vlot en transparant verloopt. De werkgroepen zijn van groot belang om de goed draaiende leerjaarwerking en -overlegmomenten om te zetten in afspraken op schoolniveau. Ze hebben een doelgerichte werking en krijgen een transparant beslissingsmandaat.

- Kwaliteitszorg** Om te weten of de school de goede dingen goed doet, maakt het team continu werk van een degelijk kwaliteitszorgbeleid, zonder dat dit systematisch verloopt en volledig is. Het beleidsteam pakte de afgelopen jaren signalen en werkpunten daadkrachtig aan en gebruikte deze om richting te geven en de koers te bewaken. Hiernaast zijn onderwijsopbrengsten van diverse aard, tevredenheidsonderzoeken, functioneringsgesprekken en reflecties over de pedagogisch-didactische werking de instrumenten voor zelfevaluatie. Het beleidsteam kan met verschillende voorbeelden aantonen dat de analyse ervan uitmondt in een interpretatie en bijstellingen. Zo leiden de resultaten van de centrale eindtoets meermaals tot acties om het onderwijs ter zake te optimaliseren zoals dat is voor lezen. Nog een effect is het verloop van de pauzes waar kinderen nu beter met elkaar kunnen spelen en conflicten kunnen oplossen. Het is nog geen gewoonte om de vele beschikbare data af te zetten tegen tendensen op langere termijn en deze te vergelijken met een referentiegroep.
- GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen in kaart brengt. Het heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Het schoolteam zet onder meer met 'school in beweging' acties op om de doorstroom te bevorderen. In het schoolwerk- en het zorg- en groeiplan beschrijft het schoolteam de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen.
- De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties sluiten aan op de vooropgestelde doelen. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het kleuterteam werkt vanuit een ontwikkelingsgerichte visie op onderwijs aan taalvaardigheids- en wereldoriënterend onderwijs. Het beseft dat de observatie van kleuters doelgerichter aangepakt moet worden en zet hiertoe de nodige stappen.
- De leerkrachten hanteren de leerplandoelen als hét referentiekader voor het richten van hun dagelijkse klaspraktijk. De onderwijzers accentueren daarbij sterk het leesplezier en de –leesbevordering, terwijl de woordenschatverrijking een wezenlijk aspect van de taalontwikkeling is in de kleuterafdeling.
- Alle teamleden tonen een geïntegreerde en planmatige aanpak in voor de sociale vaardigheden, ICT en leren leren.
- Het schoolteam implementeert het domein techniek op een degelijke wijze.
- Het schoolteam legt een stevige klemtoon op educaties zoals verkeer, gezondheid en afvalbeheersing.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam heeft intentionele aandacht voor de sociale en emotionele begeleiding.
- Het beleidsteam faciliteert een stevige ondersteuning van de leerbegeleiding via uren, middelen en mankracht.
- Het schoolteam ontwikkelt een sterke veranderings- en vernieuwingsdynamiek.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleidsteam pakte de afgelopen jaren signalen en werkpunten daadkrachtig aan en gebruikte deze om richting te geven en de koers te bewaken. Het resultaat is een schoolwerking die loopt als een geoliede machine.
- Het schoolteam toont een grote gezamenlijke doelgerichtheid vanuit een participatieve schoolcultuur.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De lagere afdeling kan nog meer inzetten op betrokkenheidsverhogende en leerlingactiverende werkvormen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan meer gelijkgericht differentiatievormen toepassen om op maat van de kinderen te kunnen werken. Het kan hiertoe nog meer de interne expertise benutten.
- Het beleidsteam kan de organisatie van de uren voor zorgondersteuning herbekijken voor een efficiëntere brede basiszorg met als doel het verhogen van de leerlingenresultaten.
- Het schoolteam kan het deskundigheidsbeleid meer doeltreffend maken door een meerjarig prioriteitenplan uit te werken en hieraan operationele doelen te koppelen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam kan op een meer gestructureerde wijze de eigen kwaliteit bewaken en verbeteren door de vele beschikbare data in kaart brengen over een langere termijn en deze te vergelijken met een referentiegroep.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Erik KORTLEVEN de inspecteur-verslaggever	Lutgarde AERTS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	